
Vergaderjaar 2026–2027

37 035 XXIII

Nr. 2

**Wijziging van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
(XXIII) voor het jaar 2026 (wijziging
samenhangende met de Miljoenennota)
MEMORIE VAN TOELICHTING**

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2026 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van Klimaat en Groene Groei.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S. van Veldhoven - van der Meer

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Ondergrenzen toelichtingen

Voor het toelichten van de begrotingsmutaties zijn in deze suppletoire begroting de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026 (Suppletoire begroting september) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2026
Vastgestelde begroting 2026 (incl. ISB's, NvW en amendementen)		13.713.962
Stand 1^e suppletoire begroting 2026		13.429.993
Stand Nota van Wijziging 1^e suppletoire begroting 2026		13.433.323
<i>Belangrijkste suppletoire begroting september mutaties</i>		
Kasschuiven regulier	31	316.956
Kasschuiven klimaat- en energiefonds	31	- 476.206
Kasschuiven Nationaal Groeifonds	31	- 12.153
Vulmaatregel gasopslag	31	104.577
Overhevelingen klimaat- en energiefonds	31	26.555
Overige mutaties		- 178.631
Stand suppletoire begroting september 2026		13.214.421

Toelichting

Mutaties suppletoire begroting september 2026

Kasschuiven Regulier

Deze reeks bestaat uit de reguliere kasschuiven op de KGG-begroting. De grootste is WarmtelinQ waarbij € 213,5 mln van latere jaren naar 2026 geschoven wordt om de betalingen voor de CAPEX-beschikking te kunnen voldoen. Verder betreft dit de ramingsbijstelling voor de heffing gasleveringszekerheid voor de vultaken en de indexatie van de noodvoorraden. De noodvoorraad wordt geïndexeerd omdat de gasprijs is gestegen sinds de laatste raming en de kosten van de noodvoorraad mogelijk hoger worden. De raming wordt bijgesteld op basis van de piekprijs van 58 euro/MWh. Hierdoor gaat de afschrijving met € 143 mln omhoog. Voor de IKC-regeling heeft een kasschuif van € 89 mln naar 2026 plaatsgevonden. Dit om te bewerkstelligen dat ronde 2026 (over energiekosten 2025) deels in 2026 wordt betaald.

Kasschuiven Klimaat- en energiefonds

In deze reeks zitten de kasschuiven voor de Klimaat- en energiefondsmiddelen op de KGG-begroting. Er is voor de VEKI, NIKI, diverse waterstofregelingen (OWE, opslag en IPCEI) en kleinere posten geschoven, zodat reeksen aansluiten bij verwachte realisatie. De grootste kasschuif heeft plaatsgevonden op de Maatwerkaanpak Industrie, vanwege vertraging van investeringsbeslissingen.

Kasschuiven Nationaal Groeifonds

Dit betreft een kasschuif voor NieuweWarmteNu!, waarbij € 12 mln naar latere jaren wordt geschoven. Er wordt een kasschuif verwerkt om aan te sluiten bij een bijgesteld ritme voor bestaande projecten en nieuw te verplichten innovatie projecten.

Overhevelingen Klimaat- en energiefonds

Hierbij worden middelen overgeheveld vanuit het Klimaat- en energiefonds voor opdrachten in het kader van de nieuwbouw van de kerncentrales en voor de bedrijfsduurverlenging. Ook wordt budget vrijgemaakt voor de industriële vraagrespon (industrial demand side

response; iDSR) in het kader van netcongestie.

Overige mutaties

Deze reeks bestaat uit diverse technische mutaties.

Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2026

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2026 (Suppletoire begroting september)
(bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2026
Vastgestelde begroting 2026 (incl. ISB's, NvW en amendementen)		2.338.434
Stand 1^e suppletoire begroting 2026		2.773.982
Stand Nota van Wijziging 1^e suppletoire begroting 2026		2.777.312
<i>Belangrijkste suppletoire begroting september mutaties</i>		
ETS ramingsbijstelling	31	– 80.000
Mijnbouwwet	31	62.000
Ontvangsten CO ₂ -heffing industrie	31	– 7.000
Overige mutaties		1.141
Stand suppletoire begroting september 2026		2.753.453

Toelichting

Mutaties suppletoire begroting september 2026

ETS ramingsbijstelling

De ETS-ontvangsten zijn neerwaarts bijgesteld als gevolg van een gedaalde prijs van de ETS rechten.

Ontvangsten Mijnbouwwet

De verwachte ontvangsten vanuit de Mijnbouwwet zijn positief bijgesteld op basis van de nieuwe raming. Dit komt met name door een hogere gasprijs vanwege de onrust in het Midden-Oosten en door een verhoging van het verwachte te winnen volume.

Ontvangsten CO₂-heffing industrie

Dit betreft een ramingsbijstelling van de CO₂-heffing voor de industrie en afvalverbrandingsinstallaties (AVI's), gebaseerd op de inkomsten uit productiejaar 2025. De productie is hoger uitgevallen dan vooraf geraamd. Hoewel ook de dispensatierechten zijn gestegen, is deze stijging minder sterk dan de toename van de productie.

Overige mutaties

Deze reeks bestaat uit diverse technische mutaties.

3 Beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 31 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 31 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering (bedragen x € 1.000)

	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	45.605.295	- 849.022	44.756.273
Uitgaven	13.385.750	- 171.329	13.214.421

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 31 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering (bedragen x € 1.000)

	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Subsidies (regelingen)	4.349.188	- 51.803	4.297.385
Missiegedreven Onderzoek en Ontwikkeling en Innovatie (MOOI)	78.851	- 9.960	68.891
Hernieuwbare Energietransitie (HER+)	13.131	- 1.928	11.203
Demonstratieregeling Energie- en Klimaatinnovatie (DEI+)	120.291	- 40.315	79.976
Subsidieregeling Duurzame Scheepsbouw (SDS)	1.878	0	1.878
Projecten Klimaat en Energieakkoord	2.329	18	2.347
SDE	347.437	0	347.437
SDE+	884.375	0	884.375
SDE++	611.790	- 1.500	610.290
Aardwarmte	12.500	- 10.000	2.500
ISDE-regeling	500.799	241	501.040
Carbon Capture Storage (CCS)	10.084	- 7.434	2.650
Hoge Flux Reactor	6.899	0	6.899
Caribisch Nederland	12.742	- 2.200	10.542
Overige subsidies	11.583	- 5.177	6.406
Opschalingsinstrument waterstof	146.417	- 47.606	98.811
Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)	6.244	0	6.244
IPCEI-waterstof	108.318	- 22.000	86.318
Vulmaatregelen gasopslag	305.040	104.577	409.617
MIEK	3.759	- 135	3.624
Schadeafhandeling mijnbouw Limburg	0	0	0
Warmtenetten Investeringsubsidie (WIS)	17.036	28	17.064
NGF-project NieuweWarmteNu!	53.088	- 11.953	41.135
Tijdelijk prijsplafond energie kleinverbruikers 2023	9.350	- 2.000	7.350
Tegemoetkoming blokaansluiting	1.741	- 1.741	0
Investerings waterstofbackbone	0	0	0
NGF - project Circulaire Zonnepanelen	28.683	0	28.683
Geothermie (Klimaatfonds)	32.706	- 32.129	577
Subsidieregeling flexibiliteit	29.854	0	29.854
Energiecoöperaties en burgerbetrokkenheid energietransitie	3.980	- 136	3.844
Subsidieproject Djewels	0	12.636	12.636
Opslag waterstof	1.689	- 1.489	200
Efficiëntere benutting elektriciteitsnetten	4.433	- 2.354	2.079
Realisatie Zon op Zee	5.473	- 3.830	1.643
Maatwerkaanpak industrie	0	37.527	37.527
Studies voor duurzame industrie (STUDI)	0	25.245	25.245
VEKI	0	123.699	123.699
NIKI	0	4.490	4.490
Verduurzaming industrie	230.418	- 222.607	7.811
Infrastructuur duurzame industrie (PIDI)	1.484	- 1.484	0
NGF - project Groenvermogen van de Nederlandse economie	79.009	0	79.009
Indirecte kostencompensatie ETS	0	89.000	89.000
Investerings Verduurzaming Industrie - Klimaatfonds	180.062	- 180.062	0
NGF - project Circulaire Plastics	22.554	- 200	22.354
NGF - project Biobased Circular	33.502	0	33.502

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 31 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering (bedragen x € 1.000)

	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Stikstofaangepak piekbelasters industrie	25.961	- 8.453	17.508
Stimuleringsprogramma koolstofverwijdering klimaatfonds	2.812	450	3.262
Social Climate Fund	4.500	- 4.500	0
Flankerend beleid WOZ	54.479	7.933	62.412
Structurele kosten WOZ	13.268	- 5.514	7.754
Flankerend beleid SDE+	81.239	- 198	81.041
Subsidiëring TenneT Net op Zee	181.000	0	181.000
Subsidies WarmtelinQ	16.400	213.500	229.900
Subsidie Nationale Deelneming Warmte	5.000	0	5.000
Energiebesparing MKB	45.000	- 45.000	0
Diverse subsidies kernenergie	0	758	758
Leningen	7.813.081	17.019	7.830.100
Lening EBN	7.751.000	0	7.751.000
Lening InvestNL	0	0	0
Verduurzaming industrie	18.581	- 8.081	10.500
Lening NEO NL	43.500	25.100	68.600
(Schade)vergoeding	10939	- 9.677	1.262
Planschade rijksenergieprojecten	262	0	262
Mijnbouwschadeafhandeling Limburg	10.677	- 9.677	1.000
Verliesverrekening Mijnbouwwet	0	0	0
Opdrachten	118.138	- 4.652	113.486
Onderzoek mijnbouw bodembeweging	8.537	- 4.136	4.401
SodM onderzoek	2.309	86	2.395
Uitvoeringsagenda klimaat	646	0	646
Klimaat mondiaal	2.501	- 43	2.458
Onderzoek en opdrachten	23.070	- 1.444	21.626
Programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER)	21.760	- 5.364	16.396
Projecten Kernenergie	47.823	8.888	56.711
Stikstofaangepak piekbelasters industrie	2.875	0	2.875
Verduurzaming industrie	2.507	- 2.507	0
Werkbudgetten	4.185	0	4.185
CSIRT - DSP	0	47	47
Energie-efficiency	1.925	- 179	1.746
Vermogensverschaffing/-onttrekking	66.000	0	66.000
Bijdrage aan EBN voor de kosten van schade en versterken Groningen	0	0	0
Kapitaalstorting Nationale Deelneming Warmte	21.000	0	21.000
Kapitaalstorting NEO NL	45.000	0	45.000
Bijdrage aan agentschappen	246.896	- 5.530	241.366
Bijdrage RVO.nl	199.162	2.335	201.497
Bijdrage RDI	16.399	- 2.391	14.008
Bijdrage NEa	19.872	- 4.454	15.418
Bijdrage KNMI	6.245	- 1.387	4.858
Bijdrage NVWA	1.058	7	1.065
Bijdrage RIVM	61	- 30	31
Bijdrage RWS	4.099	390	4.489
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	151.223	- 47.299	103.924
Doorsluis COVA-heffing	105.832	- 18.632	87.200
TNO kerndepartement	41.663	- 28.733	12.930

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 31 Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering (bedragen x € 1.000)

	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
TNO SodM	2244	66	2310
TNO publieke SDRA	1.484	0	1.484
Bijdrage aan medeoverheden	148.729	- 69.649	79.080
Uitkoopregeling	600	0	600
Regeling toezicht energiebesparingsplicht	11.071	- 1.169	9.902
Uitvoeringskosten klimaat medeoverheden	137.058	- 125.517	11.541
Gebiedsinvestering	0	57.019	57.019
Realisatie energie investering	0	18	18
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	10.293	262	10.555
Nuclear Research Group	8.596	0	8.596
Internationale contributies	1.697	262	1.959
PBL Rekenmeesterfunctie	0	0	0
Verrekening Mijnbouwwet	0	0	0
Storting/onttrekking begrotingsreserve	471.263	0	471.263
Storting in reserve duurzame energie en klimaattransitie	293.433	0	293.433
Storting in begrotingsreserve	174.500	0	174.500
Garantieregeling Warmtenetten			
Storting in begrotingsreserve garantie LNG-terminals	3.330	0	3.330
Ontvangsten	2.777.312	- 23.859	2.753.453
Ontvangsten COVA	105.832	- 18.632	87.200
Ontvangsten zoutwinning	2.511	0	2.511
Onttrekking reserve duurzame energie en klimaattransitie	1.566.702	0	1.566.702
ETS-ontvangsten	951.000	- 80.000	871.000
Diverse ontvangsten	44.732	9.958	54.690
Heffing gasleveringszekerheid	0	0	0
Lening EBN Vulmaatregel	0	0	0
Opbrengsten tenders Wind op Zee	1.085	0	1.085
Ontvangsten verduurzaming industrie	44.000	- 7.000	37.000
Dividenduitkering EBN	37524	0	37524
Dividenduitkering GasTerra	3.600	0	3.600
Ontvangsten Mijnbouwwet	19.000	62.000	81.000
Ontvangsten NAM publieke SDRA	1.100	0	1.100
Ontvangsten klimaat en energie	226	- 226	0
Ontvangsten SDE, SDE+ en SDE++ regelingen	0	10.041	10.041

Tabel 5 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	45.605.295	- 849.022	44.756.273
<i>Waarvan</i> garantieverplichtingen	90.000	0	90.000
<i>Waarvan</i> overige verplichtingen	45.515.295	- 849.022	44.666.273

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt per saldo met € 849 mln verlaagd. Dit saldo is het resultaat van verschillende verhogingen en verlagingen van verplichtingenbudgetten zoals hieronder toegelicht.

Ophogingen (groter dan € 10 mln):

- SDE++ (€ 16,0 mln): Deze mutatie wordt merendeels veroorzaakt doordat verplichtingen moeten worden aangegaan in 2026 voor een additionele uitkering in het kader van de nadeelcompensatie voor de productiebeperking van de kolencentrales in 2022. De betaling vindt naar verwachting daarentegen wel in 2027 plaats.
- Vulmaatregelen gasopslag (€ 143 mln): Dit betreft een ramingsbijstelling voor de heffing gasleveringszekerheid door de indexatie van noodvoorraden. De gasprijs is gestegen sinds de laatste raming. De raming wordt bijgesteld op basis van de piekprijs van 58 euro/MWh. Hierdoor gaan de uitgaven met € 143 mln omhoog. Dit wordt gedekt in de heffing leveringszekerheid vanaf 2029.
- VEKI (€ 262 mln): Zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.
- Subsidieregeling Indirecte kostencompensatie ETS (IKC ETS) (€ 89 mln): Zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.
- Lening NEO NL (€ 83,5 mln): Zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.
- Projecten kernenergie (€ 19,0 mln): Deze mutatie wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er vanuit het Klimaat- en energiefonds middelen worden overgeheveld voor de opdrachten in het kader van de nieuwbouw van de kerncentrales en voor de bedrijfsduurverlenging.
- Gebiedsinvesteringen (€ 260 mln): Zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.

Verlagingen (groter dan € 10 mln):

- Demonstratieregeling Energie- en Klimaatinnovatie (DEI+) (€ 76,8 mln): zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.
- Opschalingsinstrument waterstof (€ 566 mln): deze verlaging wordt veroorzaakt door diverse verplichtingschuiven tussen 2026 en latere jaren. De grootste verplichtingschuif heeft betrekking op de OWE3. De OWE3 wordt in oktober opengesteld, waardoor de verplichtingen pas in 2027 wordt aangegaan.
- Geothermie (€ 29,1 mln): Zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.
- Maatwerkaanpak industrie (€ 164 mln): Zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.
- NIKI (€ 285,3 mln): De publicatie en openstelling van de NIKI zullen naar verwachting dusdanig laat in het jaar plaatsvinden dat RVO naar verwachting niet meer kan beschikken in 2026 en dus geen kas en verplichtingen zal aangaan, hierdoor zullen er voor de tweede openstellingsronde in 2026 geen kasvoorschotten en verplichtingen meer verleend worden. Daarnaast zijn de ramingen aangepast op basis van de daadwerkelijk verleende beschikkingen tijdens de eerste openstellingsronde.
- NGF-project Groenvermogen van de Nederlandse economie (€ 125 mln): De OWE waterstofhubregeling wordt later geopend dan eerder was voorzien. Hierdoor worden de verplichtingen pas in 2027 aangegaan en wordt het verplichtingenbudget van het NGF programma Groenvermogen van 2026 naar 2027 geschoven.
- Energiebesparing MKB (€ 40 mln): Zie de toelichting hieronder bij

- de uitgavenmutaties.
- COVA (€ 18,6 mln): Zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.
 - TNO kerndepartement (€ 29 mln): Zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.
 - Uitvoeringskosten klimaat medeoverheden (€ 308 mln): Zie de toelichting hieronder bij de uitgavenmutaties.

Uitgaven

Subsidies

Aardwarmte

Dit betreft een kasschuif van € 10 mln naar 2027 als gevolg van een eindvaststelling van het SCAN-programma die dan wordt verwacht.

Demonstratieregeling Klimaat- en Energie-innovatie (DEI+)

Een deel van het kasbudget van de DEI+ wordt naar latere jaren geschoven. Dit komt onder andere doordat de bijdrage van Verduurzaming Industrie en IenW aan de openstelling van de DEI+ Circulaire Economie niet in het juiste ritme van de regeling stond. Met deze kasschuif worden de middelen in het juiste ritme voor uitvoering en financiering gezet. Daarnaast is er voor een aantal innovatieregelingen een kasschuif nodig om het kasritme in overeenstemming te brengen met de meest recente prognose.

Opschalingsinstrument waterstof

In totaal wordt er voor € 47,6 mln aan kasbudget geschoven naar latere jaren, zodat de budgetten in lijn worden gebracht met de verwachte uitgaven. De realisatie van de OWE heeft bijvoorbeeld vertraging opgelopen waardoor de kasmiddelen niet meer in het juiste ritme staan. Daarnaast start het innovatieprogramma voor waterstof op zee pas in 2027 en wordt naar aanleiding van de uitwerking van de subsidie voor het realiseren van waterstofopslag (project Hystock) het kasritme meer over de tijd verspreid.

IPCEI-waterstof

Een deel van het kasbudget voor IPCEI-Waterstof zal dit jaar niet meer tot uitputting komen vanwege vertraging in de uitrol van een project dat valt onder Golf 4 van de IPCEI-Waterstof. Omdat dit bedrag in latere jaren nodig blijft, wordt € 22 mln naar 2028 geschoven.

Vulmaatregelen gasopslag

Zie de toelichting hierboven bij de verplichtingenmutaties.

NGF-project NieuweWarmteNu! (NWN)

Vanwege vertraging in de uitrol van collectieve warmte hebben NWN-projecten vertraging opgelopen. Middels deze mutatie worden de middelen voor NWN in het juiste kasritme gebracht.

Geothermie (Klimaat- en energiefonds)

De middelen voor proefboringen en de Subsidie Opschaling Lage Temperatuur Aardwarmte (SOLTA) worden naar 2027 geschoven. De verwachting is dat de SOLTA-subsidieregeling pas in het eerste kwartaal van 2027 open zal gaan. De opdracht voor proefboringen vergt ook nog voorwerk. Hierdoor wordt de opdracht pas in 2027 afgerond.

Subsidieproject Djewels

Dit betreft de verdeling van de toegekende eindejaarsmarge voor het Djewels-subsidieproject. Deze middelen zullen nodig blijven voor de verdere uitbetaling van de reeds aangegane subsidieverplichting.

Maatwerkaanpak industrie

Door het uitblijven van vergunningen kon een specifiek maatwerkbedrijf geen definitieve investeringsbeslissing nemen. Hierdoor wordt € 118 mln van 2026 naar latere jaren geschoven. Ook de middelen (€ 38 mln) die in 2026 voor de uitwerking van een Joint Letter of Intent gereserveerd zijn worden naar latere jaren geschoven. Het restant van de mutaties wordt veroorzaakt door kleine kasschuiven en de toekenning van eindejaarsmarge.

Studies voor duurzame industrie (STUDI)

Dit betreft met name een technische mutatie om deze middelen apart inzichtelijk te maken in de begroting. Er is in totaal € 22,0 mln overgeheveld naar deze budgetpost. Vervolgens zijn er enkele kasschuiven geweest en is er budget overgeheveld vanuit de begrotingspost 'Verduurzaming industrie'. Ook is er loon- en prijsbijstelling toegekend. Deze zaken verklaren het overige verschil met het bedrag in de budgettaire tabel.

VEKI

Deze begrotingspost wordt middels deze begroting apart inzichtelijk gemaakt. Het kasbudget van € 39,1 mln wordt van 2026 naar latere jaren geschoven, zodat het ritme aansluit bij de meest recente prognose. Daarnaast wordt de eindejaarsmarge van € 15,5 mln toegevoegd aan de begroting.

NIKI

Deze begrotingspost wordt middels deze begroting apart inzichtelijk gemaakt. Zie verdere toelichting hierboven bij de verplichtingenmutaties.

Indirecte kostencompensatie ETS

In tegenstelling tot de verwachting ten tijde van de eerste suppletoire begroting kan uitbetaling van het productiejaar 2026 niet meer dan één jaar later plaatsvinden. Daarnaast is een kasschuif gedaan van € 89 mln naar het jaar 2026 om voor het productiejaar 2025 een deel te betalen in 2026 in plaats van 2027.

Verduurzaming industrie

Deze post betreft met name een herverkaveling van € 190 mln naar Maatwerkaanpak Industrie. Daarnaast worden ook middelen overgeheveld naar VEKI en Haalbaarheidsstudies. Dit wordt gedaan om de middelen voor deze doelen apart inzichtelijk te maken.

Investerings Verduurzaming Industrie - Klimaatfonds

Dit betreft een herverkaveling naar de VEKI, NIKI en Haalbaarheidsstudies om deze middelen apart inzichtelijk maken in de begroting.

Subsidies WarmtelinQ

KGG en WTS (Gasunie) hebben na overleg het voornemen om het bedrag van € 427 miljoen voor een exploitatie-subsidie dat nog gereserveerd stond op de begroting van KGG, te splitsen in de helft exploitatie- en de helft investeringssubsidie. Om dit mogelijk te maken wordt voorgesteld € 213,5 mln, die in latere jaren gepland stond, naar 2026 te schuiven.

Energiebesparing MKB

De middelen voor het Energiebesparingsfonds zijn vanuit het Klimaat- en energiefonds allemaal in 2026 geplaatst. Op basis van de meest recente prognose wordt zowel het verplichtingen als kasbudget in een realistisch ritme gezet voor de uitwerking van het programma.

Leningen

Lening NEO NL

De subsidie in vorm van een lening die aan NEO NL zal worden verstrekt

bedraagt in totaal € 127 mln. De projectvoorbereidingsactiviteiten vorderen zoals omschreven in de subsidieaanvraag. Het is daarmee waarschijnlijk dat de middelen van de subsidie vervroegd nodig zijn. Hierdoor is er een ander ritme nodig dan hoe de middelen op de begroting gebudgetteerd zijn. Verder stonden er nog middelen voor deze lening op verschillende plekken in de begroting. Bovenstaande tezamen genomen zorgt voor de totale mutatie.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Doorsluis COVA-heffing

Er is naar verwachting onderuitputting op de doorsluis COVA-heffing wegens een afgenomen verkoopvolume van brandstof bij tankstations. Deze onderuitputting dient ter dekking van diverse tegenvallers op de begroting, zoals kosten van de aardbeving in Geelbroek en een tekort dat is ontstaan door de gemiste ontvangsten voor de heffing gasleveringszekerheid.

TNO-kerndepartement

Dit betreft de bijdrage vanuit KGG aan TNO voor 2026. Het gaat om de Rijksbijdrage vanuit KGG voor het onderzoeksprogramma duurzaam energieonderzoek, het meteorologisch meetprogramma en aanvullende onderzoeken. Deze middelen worden vanuit de EZK-begroting beschikbaar gesteld aan TNO.

Uitvoeringskosten klimaat medeoverheden

Het budget voor de uitvoeringskosten van medeoverheden als gevolg van het klimaat- energiebeleid wordt per saldo met € 125,5 mln naar beneden bijgesteld. Dit komt met name door dat € 87,4 mln is afgesplitst van deze begrotingspost naar het budget voor gebiedsinvesteringen. Deze herverkaveling is gedaan om de middelen voor deze doelen apart inzichtelijk te maken. Er is ook € 22,9 mln beschikbaar gesteld vanuit dit budget voor gebiedsinvesteringen en daarna in een ander ritme gezet. Daarnaast wordt er € 12 mln overgeheveld naar provincies, gemeenten en het BTW-compensatiefonds in het kader van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL). Ten slotte wordt het budget voor toekomstbestendige energienetwerken teruggestort naar het Klimaat- en energiefonds.

Gebiedsinvesteringen

Dit betreft grotendeels budget dat is afgesplitst vanuit de begrotingspost 'Uitvoeringskosten klimaat medeoverheden'. De totale opwaartse mutatie betreft € 57 mln, hiervan is circa € 87,4 mln (opwaarts) het gevolg van de herverkaveling. Dit wordt gedaan om de middelen voor deze doelen los inzichtelijk te maken. Het restant (- € 30,4 mln) wordt veroorzaakt door kasschuiven. Voor de nieuwe regeling voor gebiedsinvesteringen bij nieuw te plaatsen hoogspanningsnetten op land wordt € 24,7 mln budget van 2026 geschoven naar latere jaren. Deze regeling is vertraagd. Hierdoor wordt de eerste uitkering pas in het eerste kwartaal van 2027 verwacht. Daarnaast vindt een kleinere kasschuif plaats van € 5,6 mln naar 2027 omdat verwachte uitgaven doorschuiven van 2026 naar 2027.

Ontvangsten

Ontvangsten COVA

Zie de toelichting hierboven bij het onderdeel «Doorsluis COVA-heffing» onder de uitgavenmutaties. De uitgaven en ontvangsten zijn gelijk aan elkaar.

ETS-ontvangsten

Als gevolg van een gedaalde prijs voor ETS-1 rechten wordt de raming van de veilingopbrengsten met € 80 mln naar beneden bijgesteld.

Ontvangsten Mijnbouwwet

De opwaartse bijstelling van € 62 mln volgt uit de extrapolatie van de kosten van EBN, de CPB-gasprijzen en de verwachte winning volgens EBN. De verwachte ontvangsten vanuit de Mijnbouwwet zijn positief bijgesteld op basis van de nieuwe raming. Dit komt met name door een hogere gasprijs vanwege de onrust in het Midden-Oosten en door een verhoging van het verwachte te winnen volume.

Ontvangsten SDE, SDE+ en SDE++ regelingen

Er worden terugontvangsten geraamd voor de diverse SDE-regelingen. Deze kunnen voorkomen door vaststellingen of terugbetaalde subsidievoorschotten.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 70 Apparaat

Tabel 6 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	0	0	0
Uitgaven	0	0	0
<i>Personele uitgaven</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
eigen personeel	0		
inhuur externen			
overige personele uitgaven			
<i>Materiële uitgaven</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
ICT			
bijdrage aan SSO's			
overige materiële uitgaven			
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

De apparaatsuitgaven van KGG staan op de EZK-begroting.

4.2 Artikel 71 Nog onverdeeld

Tabel 7 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	107.573	– 107.573	0
Uitgaven	47.573	– 47.573	0
Loonbijstelling	47.481	– 47.481	0
Prijsbijstelling	92	– 92	0
Onverdeeld	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Loon- en prijsbijstelling

Betreft de doorverdeling van de loon- en prijsbijstellingstranche 2026 over relevante artikelonderdelen.